

Η Μονή Κύκκου και τα γεγονότα του 1821 στην Κύπρο

/ [Ιερές Μονές](#)

- Του Κωστή Κοκκινόφτα, Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου

Οι σφαγές της 9ης Ιουλίου και ο Εθνομάρτυρας Ηγούμενος Κύκκου (1819-1821) Ιωσήφ.

Η Ιερά Μονή Κύκκου, όπως αναφέρεται σε μεγάλο αριθμό ιστορικών πηγών, συνδέθηκε από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής της, στα τέλη του 11ου αιώνα, με τους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες των κατοίκων του νησιού, που αντιμετώπιζαν πολλές δυσκολίες, εξαιτίας των αυθαιρεσιών των ξένων κατακτητών . Αυτή η δεσπόζουσα θέση της Μονής Κύκκου στην εκκλησιαστική και πολιτική ζωή του τόπου συνέτεινε ώστε, όταν ξέσπασε η Ελληνική Επανάσταση του 1821, το μένος των Τούρκων να στραφεί εναντίον της με σφαγές και λεηλασίες, που προκάλεσαν μεγάλα προβλήματα στην ομαλή λειτουργία της. Τότε, ως γνωστό, εκτελέστηκαν

οι εκκλησιαστικοί ηγέτες, καθώς και μεγάλος αριθμός προκρίτων, ενώ οι περιουσίες τους δημεύθηκαν. Ανάμεσά τους περιλαμβανόταν και ο Ηγούμενος Κύκκου (1819-1821) Ιωσήφ, το όνομα του οποίου περιλήφθηκε στον επίσημο κατάλογο των προγραφέντων, που ετοιμάστηκε από τον διοικητή του νησιού Κιουτσούκ Μεχμέτ και έτυχε της έγκρισης της Πύλης. Σύμφωνα με σχετική παράδοση, ο Ηγούμενος Ιωσήφ απαγχονίστηκε στις 10 Ιουλίου 1821, στη συκαμινιά, που βρισκόταν απέναντι από το τζαμί του Σεραγίου, μία ημέρα ύστερα από τον μαρτυρικό θάνατο των Αρχιερέων. Τα οστά του σήμερα φυλάσσονται στο Μαυσωλείο των Εθνομαρτύρων του 1821, το οποίο ανηγέρθη στο προαύλιο του ναού της Παναγίας Φανερωμένης στη Λευκωσία.

Ο Ηγούμενος Ιωσήφ καταγόταν από το χωριό Πενταλιά και ανήλθε στην ηγουμενία της Μονής Κύκκου τον Ιούνιο του 1819. Αναφέρεται ότι είχε εισέλθει στη Μονή «παιδιόθεν» και χαρακτηρίζεται ως «άνδρας λόγιος, εὔσωμος καί καλλίφωνος μουσικός». Σημειώνεται ακόμη ότι σπούδασε σε νεαρή ηλικία στη Μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κωνσταντινούπολη, όπου, πιθανότατα, διέμενε στο εκεί Μετόχιο της Μονής στη συνοικία Γαλατάς. Ο Ιωσήφ ήταν άνδρας φιλόμουσος και για τον λόγο αυτό στήριξε την προσπάθεια ίδρυσης Ελληνικής Σχολής στη Λεμεσό το 1819, εισφέροντας το ποσό των 2.000 γροσίων. Επίσης, έλαβε πρόνοια για την κατασκευή πτέρυγας δωματίων στο Μετόχιο της Αγίας Μονής το 1820, όπως μαρτυρείται σε σχετική επιγραφή. Το όνομά του εντοπίζεται ακόμη στη βάση αργυρού θυμιατηρίου του ναού του Αγίου Αντωνίου Λευκωσίας, που φέρει τη χρονολογία 1820, το οποίο, κατά μία εκδοχή, περιλαμβανόταν ανάμεσα στα διαρπαγέντα κειμήλια από τη Μονή, και αργότερα αγοράστηκε και διαφυλάχθηκε στον ναό αυτό. Ακόμη, το όνομά του σημειώνεται στο κάτω τμήμα προσκυνηταρίου με την εικόνα της Παναγίας Βρεφοκρατούσας του έτους 1793, που βρίσκεται στο συνοδικό της Μονής Κύκκου, όπου μαρτυρείται ότι η επιχρύσωσή του έγινε το 1821. Επίσης, αναφέρεται σε επιστολή, ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου 1821, που του απέστειλε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός (1810-1821) και η οποία αφορά σε χρέος της Μονής Κύκκου προς την αδελφή του Εκκλησιάρχη Χαραλάμπους.

Διαβάστε ολόκληρο το κείμενο [εδώ](#)